

A. Desoete¹, K. Hoppenbrouwers, K. Van Leeuwen, A. Ceulemans¹, N. Vancayseele¹

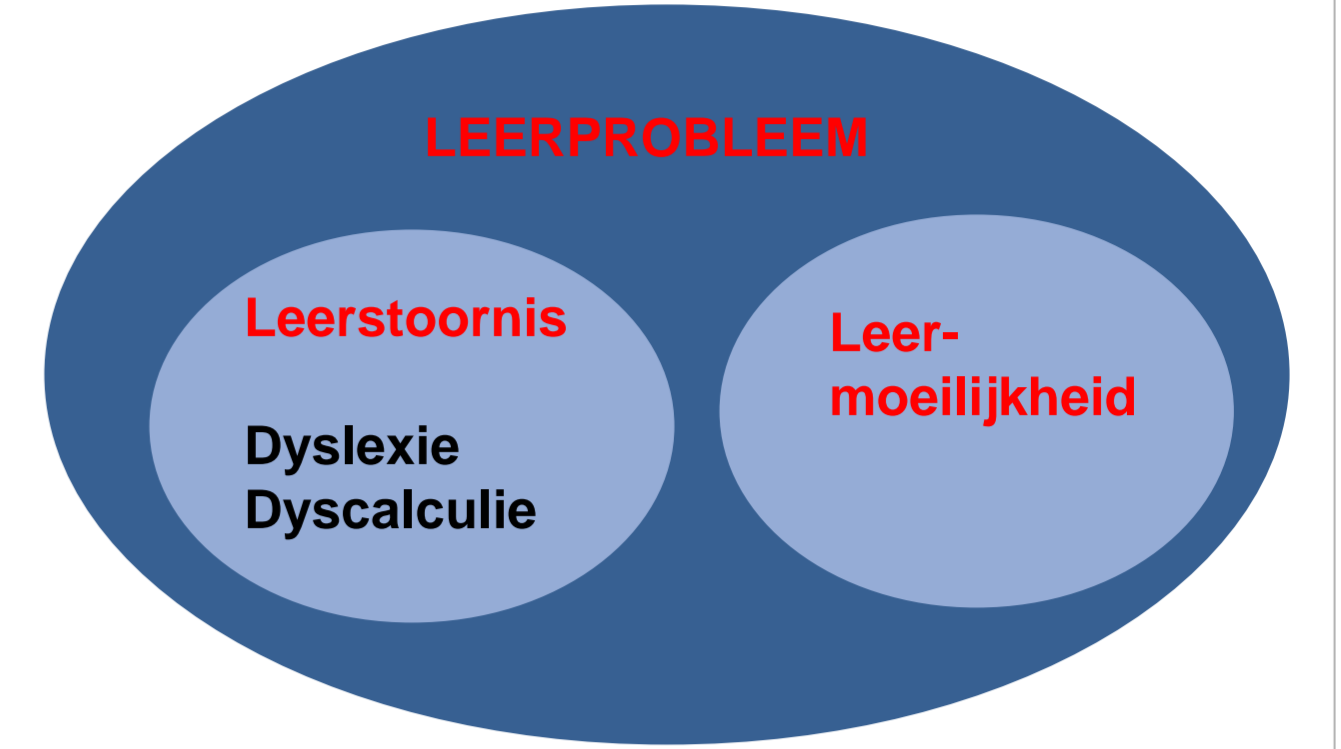
¹ Universiteit Gent, Experimenteel - Klinische en Gezondheidspsychologie

² Katholieke Universiteit Leuven, Jeugdgezondheidszorg

³ Katholieke Universiteit Leuven, Onderzoeksgroep Gezins- en Orthopedagogiek

SITUERING

Om in Vlaanderen gediagnosticeerd te worden met dyscalculie (DC) of dyslexie (DL) moet aan drie criteria voldaan worden, namelijk het achterstandscriterium, exclusiecriterium en het didactische resistentiecriterium. Leerlingen met een leerstoornis (LS) ervaren heel wat problemen in een aantal vakken en moeten daardoor extra inzet leveren. Voor deze jongeren kunnen er maatregelen uitgestippeld worden zodat zij in de mate van het mogelijke toch onderwijs op eigen intellectueel niveau kunnen blijven volgen. Het kan hier gaan om STIMulerende, COmpenserende, Relativerende/Remediërende, en DIspenserende (STICORDI) maatregelen. Er is echter nog weinig duidelijkheid over of maatregelen ook effectief worden bevonden door de jongeren in kwestie. Via deze studie werd nagegaan welke problemen leerlingen met een leerstoornis ervaren op school, hoe hun hulpverleningstraject verloopt en welke STICORDI-maatregelen in de klas voor hen werden gehanteerd.

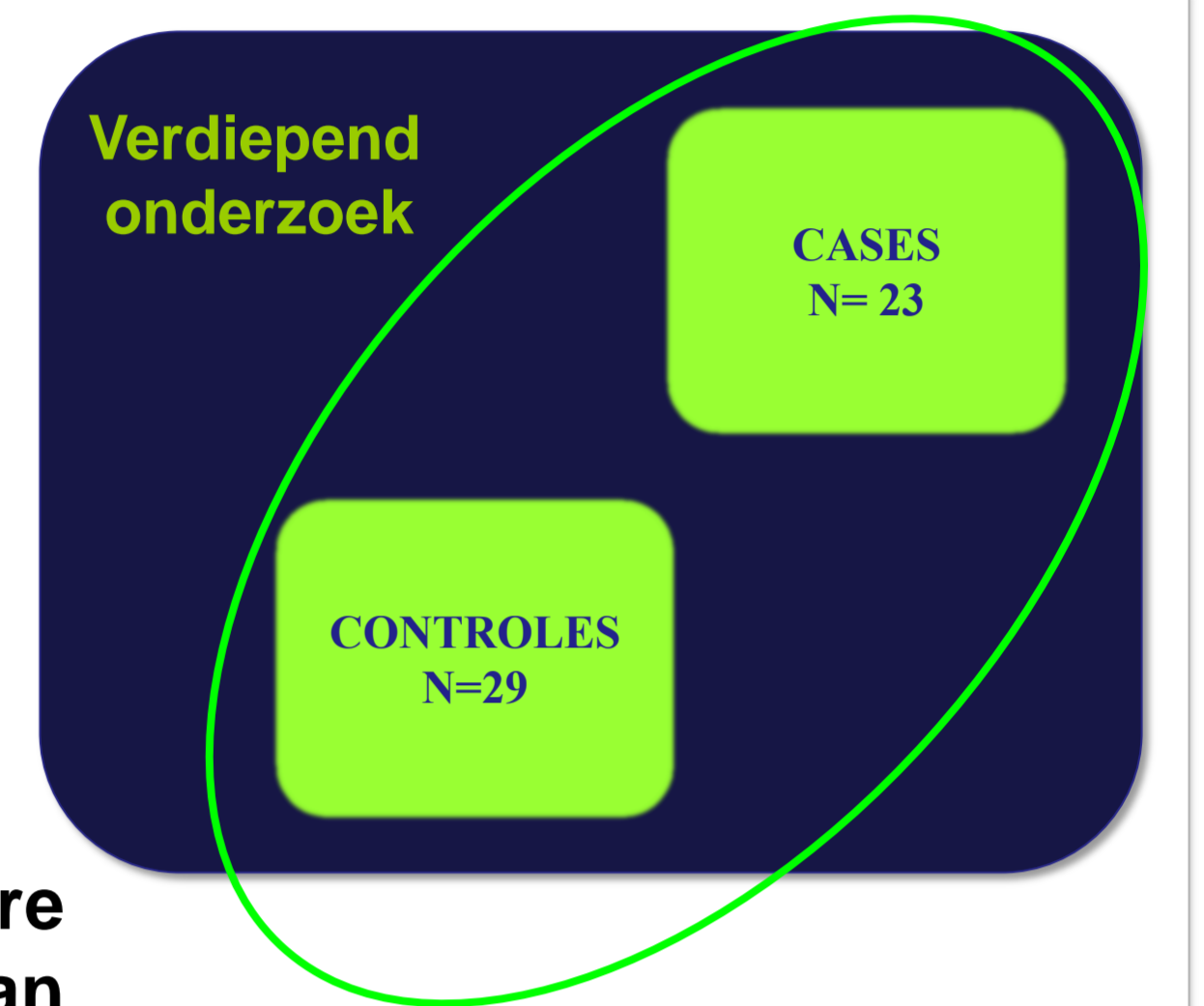
DESIGN

Steekproef De personen waarop dit verdiepend onderzoek betrekking heeft namen deel aan het grootschalige JONG! onderzoek voor 12-jarigen. De jongeren zijn geboren in 1996 en zijn op het moment van onderzoek 14 of 15 jaar en woonachtig in één van acht regio's in Vlaanderen. De steekproef bestond uit 23 jongens en 29 meisjes, waarvan 5 jongeren met DL, 15 met DC, 3 met DL+DC, en 29 jongeren zonder leerstoornis (de controlegroep).

Design Tijdens een face-to-face contact werd onder meer nagegaan met welke vakken 14-15 jarige jongeren met of zonder DL, DC of DL+DC problemen hebben op school, het hulpverleningstraject/remediëring dat eventueel gevolgd werd en of jongeren de STICORDI-maatregelen effectief vinden.

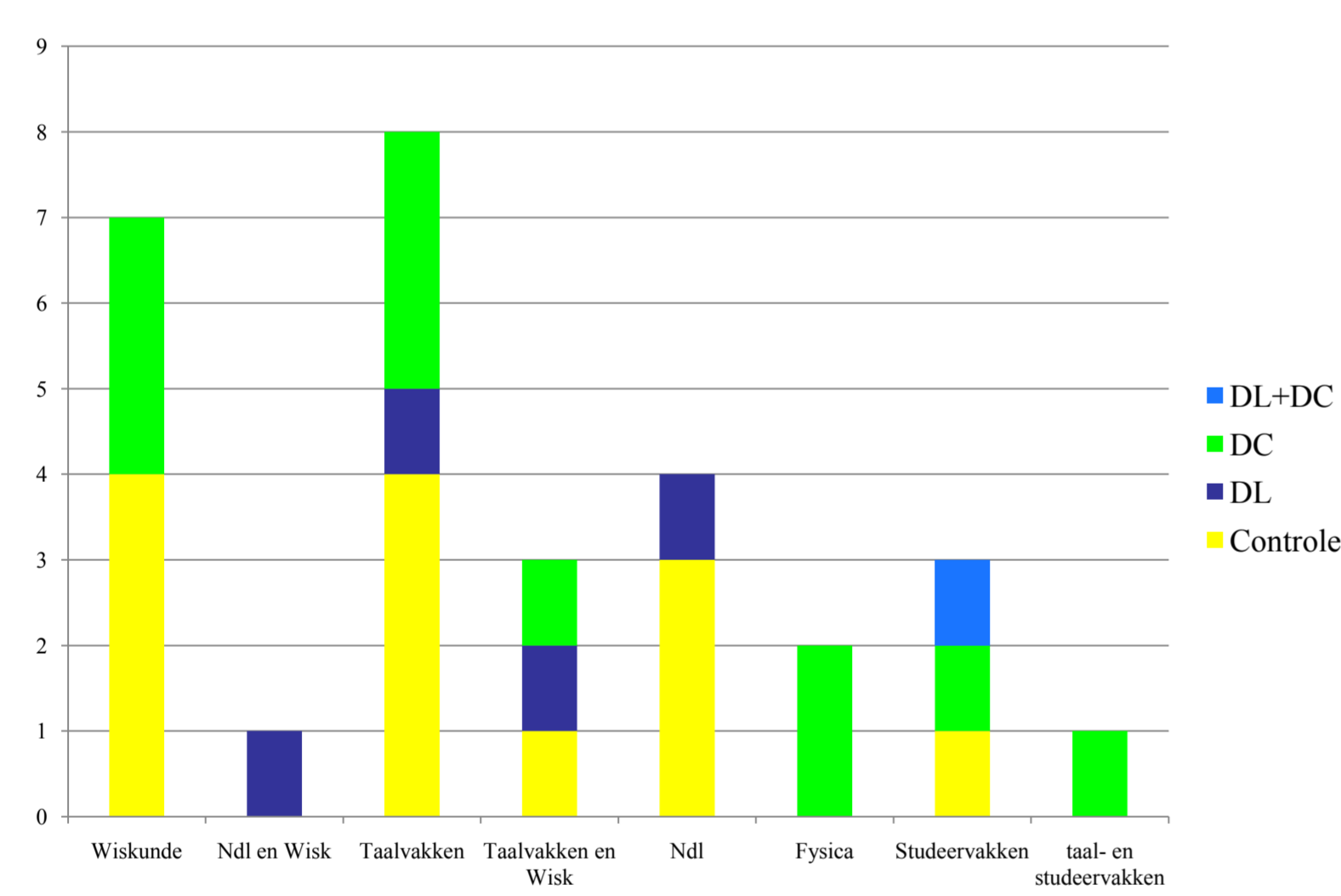
Instrumenten Aan de hand van de Kortrijkse Rekentest-Revisie (KRT-R) en de Tempotest rekenen (TTR) werd nagegaan of de jongere klinisch scoorde op rekentests, met de Eén-minuuttest (EMT) en de KLEPEL (het lezen van nonsenswoorden) werd nagegaan of deze jongeren klinisch scoorden op leestests. Een zelf opgestelde vragenlijst ging na of jongeren problemen hebben op school en om welke problemen dit specifiek ging, het hulpverleningstraject en remediëring werd bevraagd, alsook het toepassen van STICORDI-maatregelen.

Data-analyse De data werden kwantitatief (SPSS) en kwalitatief verwerkt (NVivo)

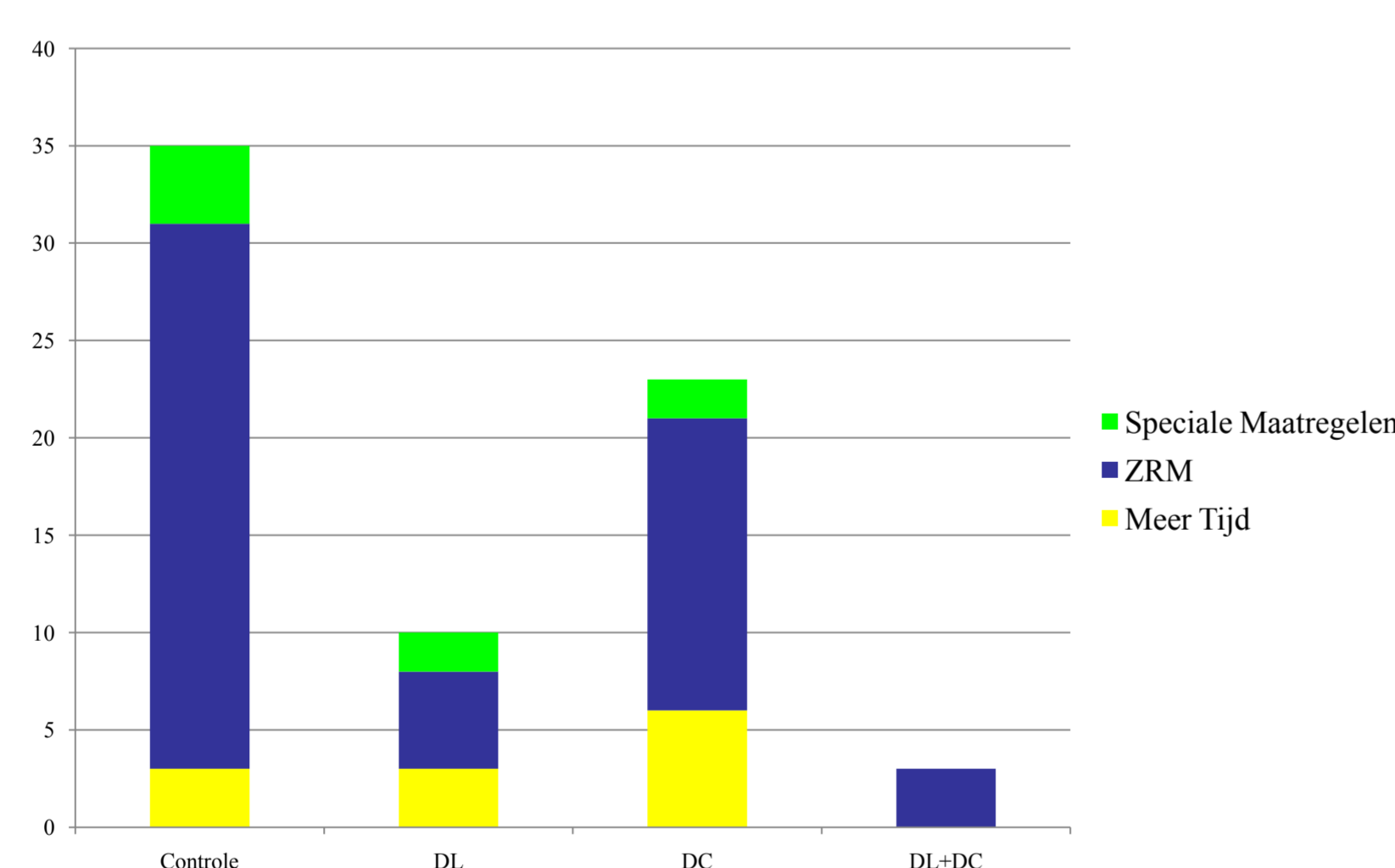

Resultaten

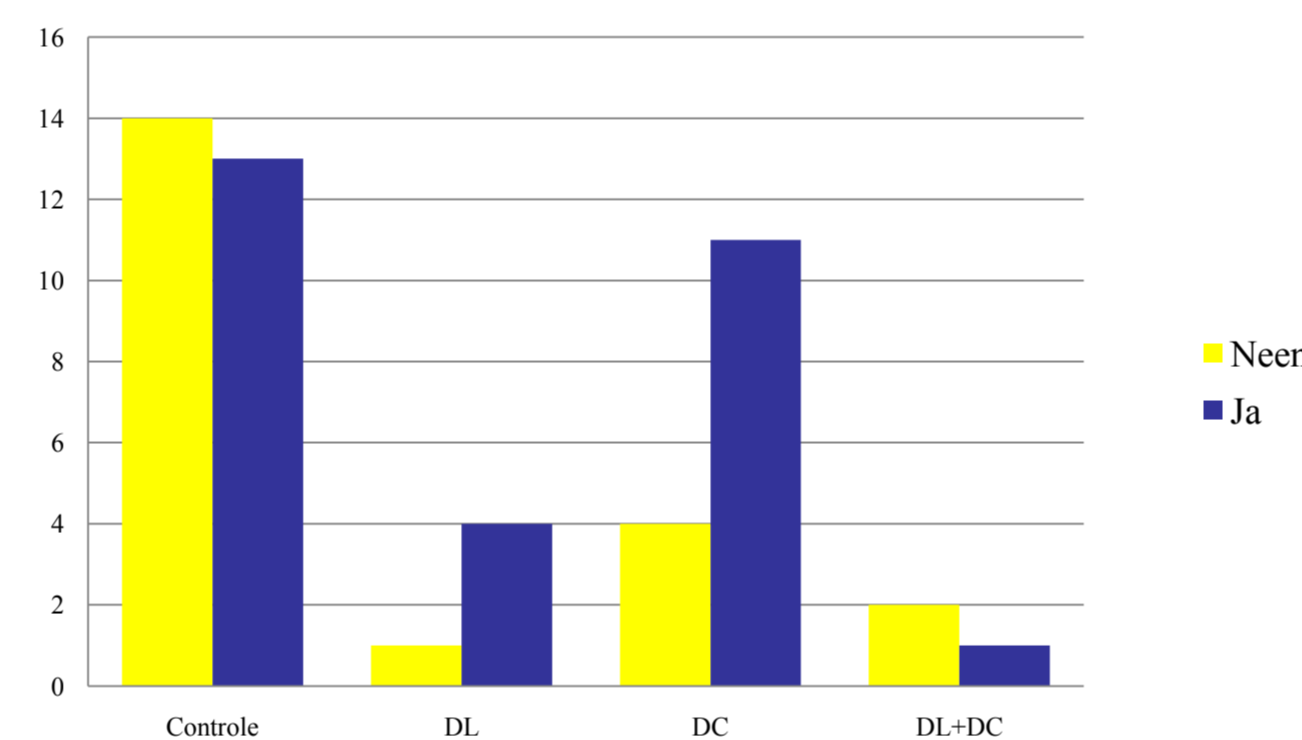
Problemen met bepaalde schoolvakken

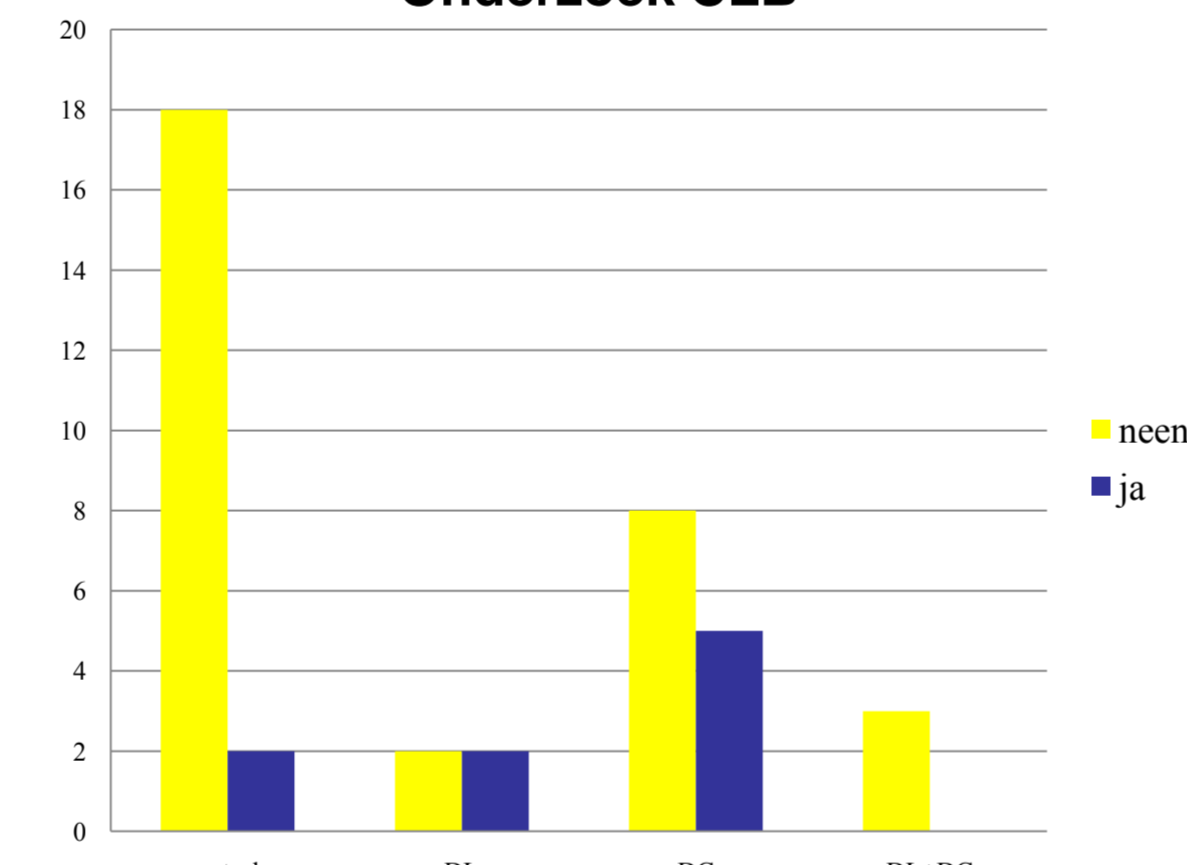
STICORDI-maatregelen

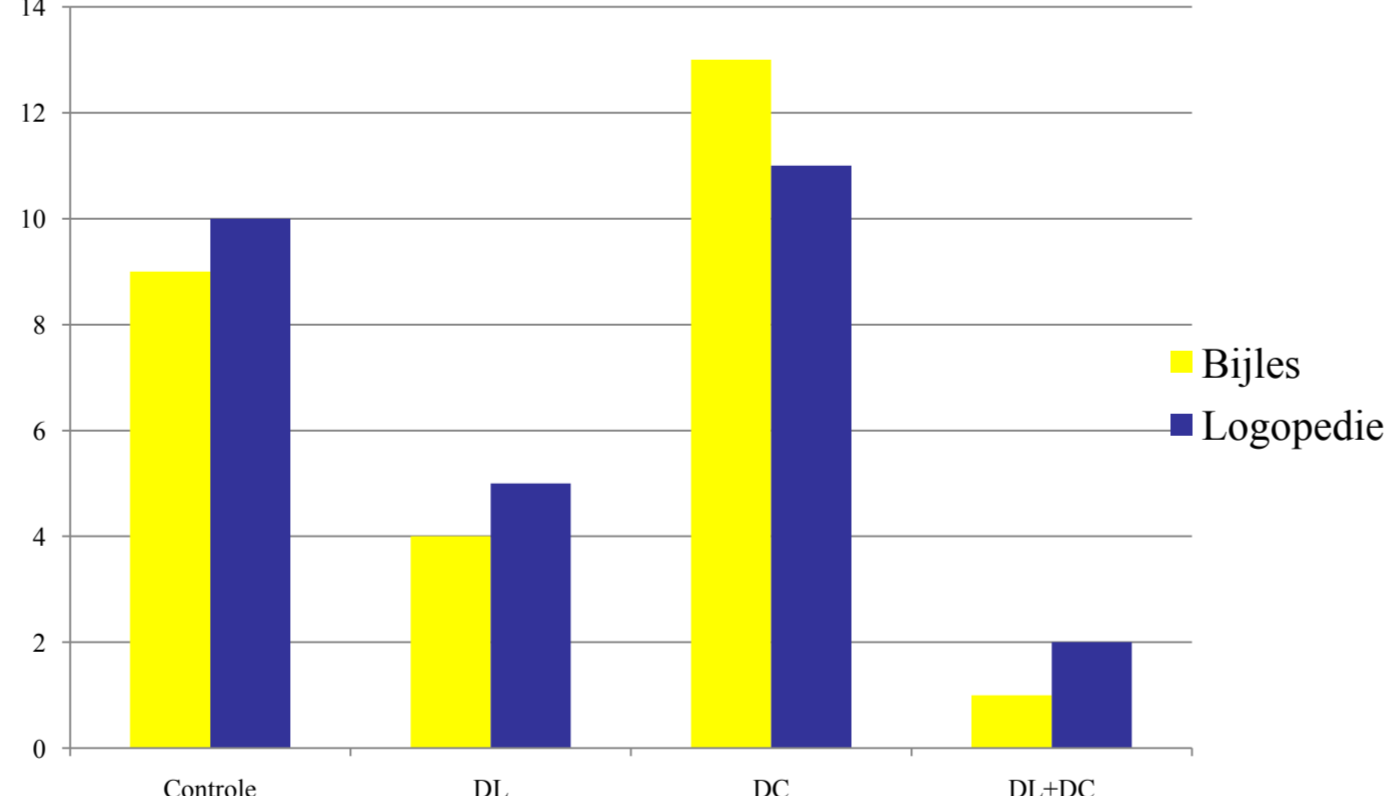
Problemen op school

Hulpverleningstraject Onderzoek CLB

Remediëring

Discussie

Uit deze studie blijkt dat 70% van de jongeren met een LS zelf rapporteert dat er op school problemen zijn. Eveneens 48% van de jongeren zonder leerproblemen gaven aan problemen te hebben op school. We merken dat leerlingen met een LS moeite hebben met één of meerdere vakken in het SO. Het gaat in 24% van de gevallen om problemen met wiskunde, 28% met taalvakken zoals Frans of Engels, 14% problemen met Nederlands, 7% om problemen met fysica en 10% om last met studeervakken zoals geschiedenis en aardrijkskunde. Verder heeft 10% problemen met taalvakken en wiskunde, 4% heeft problemen met Nederlands en wiskunde en 3% heeft problemen met taal- en studeervakken.

Wat het hulpverleningstraject betreft, blijkt dat 23% van de jongeren met een leerstoornis onderzocht zijn geweest door het CLB, voornamelijk in het tweede of derde leerjaar. Vooral jongeren met DL en in mindere mate jongeren met DC komen in contact met het CLB voor onderzoek.

Wat betreft remediëring blijkt dat 78% van de jongeren met een LS bijles gekregen heeft. Van de jongeren zonder leerproblemen heeft 33% eveneens bijles gehad. Verder blijkt dat 82% van de jongeren met een LS ooit logopedie heeft gekregen. Het gaat om 100% van de jongeren met DL alsook jongeren met DL+DC. Bij jongeren met DC gaat 73% reeds naar de logopedie. 36% van de controle jongeren kregen ook logopedie.

Voor de STICORDI-maatregelen kunnen we vaststellen dat 39% van de leerlingen met LS in het Secundair Onderwijs (SO) meer tijd krijgt dan klasgenoten, terwijl dit ook het geval is bij 5% van de controle jongeren. Verder geven vrijwel alle leerlingen aan dat rekenen met een zakrekenmachine gemakkelijk gaat. 32% van de jongeren geven aan dat er speciale maatregelen bedacht werden voor hen. Volgens de rapportering van de jongeren zelf blijken deze geïndividualiseerde maatregelen te helpen.

AANBEVELINGEN

Deze verdiepingstudie betreft een kleine groep jongeren. Er is dus zeker vervolgonderzoek nodig bij een grotere groep leerlingen uit het SO.

Toch kunnen we uit deze studie al besluiten dat heel wat leerlingen met een leerstoornis ook nog in het SO moeite blijven hebben met één of meerdere vakken. Wat betreft STICORDI-maatregelen blijkt dat die meestal de vorm aannemen van meer tijd krijgen en gebruik mogen maken van een zakrekenmachine. De meesten hebben het echter ook over harder werken en meer oefeningen maken. Verder blijkt dat de STICORDI-maatregelen voor leerlingen belangrijk zijn om drempels in het onderwijs te voorkomen en om hen het diploma te laten halen waar ze eigenlijk toe in staat zijn.

CONTACT

Naam: Prof. A. Desoete

Werkadres: H. Dunantlaan 2 – 9000 Gent

Telefoon: 0032 (0)9 264 64 62

E-mail: annemie.desoete@ugent.be

Website: www.steunpuntwvg.be/jong